

Universitätsbibliothek Wuppertal

Aristophanis Comoediae Undecim

Graece Et Latine, Ad fidem optimorum Codicum MSS. emendatae cum nova octo Comoediarum interpretatione Latina, & notis ad singulas ineditis Stephani Bergleri nec non Caroli Andreae Dukeri ad quatuor priores. Accedunt Deperditarum Comoediarum Fragmenta, A Theod. Cantero Et Gul. Coddæo Collecta, ...

Aristophanes

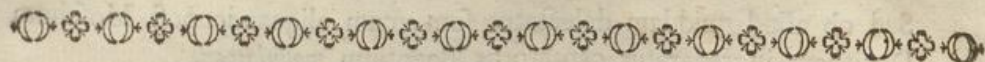
Lugduni Batavorum, MDCCLX

Actus primi scena secunda

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1115](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1115)

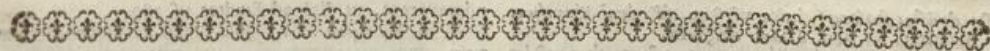


ACTUS PRIMI

Τρίμετροι.

ΚΗΡΥΞ, ΑΜΦΙΘΕΟΣ, ΔΙΚΑΙΟΠΟΔΙΣ, ΠΡΕΣΒΕΙΣ.

- ΚΗΡ. Πάειτ' εἰς τὸ πρῶτον,
 Πάειθ', ὡς ἀνείπεις ἤτε ἔχθαζματῶ.
- 45 ΑΜΦ. Ἦδη τις εἶπε; ΚΗΡ. Τίς ἀγροβύειν βέλεθ';
 ΑΜΦ. Ἐγὼ. ΚΗΡ. Τίς ἄν; ΑΜΦ. Ἀμφίθεος. ΚΗΡ. Οὐκ ἄν-
 θρωπος; ΑΜΦ. Οὐκ.
- Ἄμ' ἀθάνατος. ὃ γὰρ Ἀμφίθεος Δήμητρος ἰὼ,
 Καὶ Τριπολέμω· τῆτα δὲ Κελεὸς γίνεθ'.
 Γαμῆ δὲ Κελεὸς Φαιναρέτιω τήθει ἐμῷ,
 50 Ἐξ ἧς Λυκίνοσ ἐγένετ'· ἐκ τῆτα δ' ἐγὼ
 Ἀθάνατόσ εἰμ'· ἐμοὶ δ' ἐπέτεφαν οἱ θεοὶ
 Σπονδάσ ποιῆσθαι πρὸσ Λακεδαιμονίωσ μόνω.
 Ἄμ' ἀθάνατοσ ἄν, ὦ ἄνθρωπε, ἐφόδι' ὅσῃ ἔχω·
 Οὐ γὰρ διδάσῃ οἱ Πρυτάνεισ. ΚΗΡ. Οἱ τοξόθ'.
- 55 ΑΜΦ. Ὡ Τριπολέμω, καὶ Κελεῖ, πειθόσοσθ' ἐμῶ;
 ΔΙΚ. Ὡ ἄνθρωπε Πρυτάνεισ, ἀδικεῖτε ἔκκληστοσ,
 Τὸν ἄνδρ' ἀπάροντεσ, ὅτισ ἡμῖν ἤθελε
 Σπονδάσ ποιῆσαι, καὶ κρεμάσαι τὰσ ἀσπίδασ.
 ΚΗΡ. Κάθησο σίγα. ΔΙΚ. Μὰ τ' Ἀπόλλω γὰρ μὲν εἴ·
- 60 Ἦν μὴ πρὸ εἰρήνησ γε πυρτανθίστη μοι.
 ΚΗΡ. Οἱ πρὸ βασιλείωσ πρέσβεισ.
 ΔΙΚ. Ποίωσ βασιλείωσ; ἄχθομαι γὰρ πρέσβεισ,
 Καὶ τοῖσ ταῶσι, τοῖσ τ' ἀλαζονθύμασι.
 ΚΗΡ. Σίγα. ΔΙΚ. Βαβαυάξ, ὦ κλέατα, ἔσχηματόσ.



- 65 ΠΡ. Ἐπέμψαθ' ἡμᾶσ ὡσ βασιλέα τ' μέγα,
 Μισθὸν φέροντασ δύο δραχμάσ τ' ἡμέρωσ,

Ἐπ'

vf. 43. Πάειτ' εἰς τὸ πρῶτον] Sic & in Ecclef. in con-
 cione mulierum vf. 129.

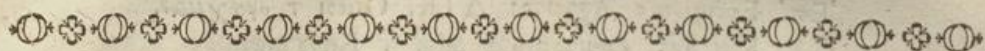
vf. 45. Τίς ἀγροβύειν βέλεσθαι;] Praeconis vox solemn-
 nis in democratia, ubi vigeat isagogia. Sic & in concio-
 nibus mulierum in Ecclef. vf. 130. & Thesmoth. vf.
 286.

vf. 46. Οὐκ ἄνθρωπος;] Quia vox Ἀμφίθεοσ compo-
 nitur ex θεὸσ, deus. Jocatur autem in hac genealogia.

vf. 54. Οἱ τοξόθ'] In Ecclef. vf. 143. τὸν προσηύει
 ἐκρήμασ εἰ τοξόθ'.

vf. 58. Κρεμάσαι ἀσπίδασ] Infra vf. 278. ἢ ἄσπις ἐσ
 τὸ φεφάλω κρημνήσαι. ubi vide Notam.

vf. 59.



SCENA SECUNDA.

Senarii.

PRAECO, AMPHITHEUS, DICAEPOLIS, LEGATI.

PR. Procedite ulterius,
Procedite, ut intra lustratum sitis locum.

45 AMPH. Jamne aliquis dixit? PR. Quis verba facere vult?

AMPH. Ego. PR. Quis tu es? AMPH. Amphitheus. PR. Annon homo?

AMPH. Non:

Sed immortalis; nam Amphitheus erat Cereris

Et Triptolemi filius; ex illo Celeus nascitur:

Celeus autem uxorem duxit Phaenaretem aviam meam;

50 Ex qua Lycinus natus est: & ex hoc ego natus

Immortalis sum: Dii autem permiserunt mihi

Soli pacem facere cum Lacedaemoniis.

At ego immortalis, ô amici, viaticum non habeo:

Non enim dant mihi Prytanes. PR. *Rapite hunc* Lictores.

55 AMPH. ô Triptoleme, & Celee, haec mihi fieri patiemi?

DIC. ô Prytanes, injuriam facitis concioni,

Cum hunc virum abduci jubetis, qui volebat nobis

Pacem facere, & suspendere clypeos.

PR. Sede tacitus. DIC. Non faciam, ita me Apollo amet;

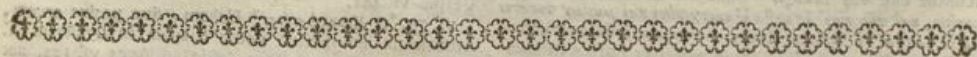
60 Nisi de pace consultetis.

PR. Legati, qui ad Regem missi fuerant, adfunt.

DIC. Quem regem? odi ego legatos,

Et pavones illos, & arrogantias eorum.

PR. Sile. DIC. Papae, ô Ecbatana, quae haec est species infolens!



65 **L**EG. Misistis nos ad Regem Perfarum,
Mercede diurna conductos duabus drachmis,

Euthy-

vf. 59. Κάθησε σίγα] Infra vf. 123. & in Vespis vf. 909.

σίγα, καθίσει

vf. 61. Βασιλίας] Rex Perfarum intelligitur κατ' ἔξο-

χην, ut infra etiam vf. 647.

vf. 64. Ὁ ἑβάντα] Legati ex Ecbatanis veniebant,

ornati Persico habitu.

vf. 66. Δύο δραχμαίς] Erat hoc multum tunc temporis; hinc infra vf. 137. ad Legatum qui a Sirace redierat, & sine dubio non plus mercedis acceperat: ἢ μισθόν γὰρ μὴ ἦρισ πενήν.

- Ἐπ' Εὐθυμένους Ἀρχοντας. ΔΙΚ. Οἴμοι τ' δραχμῶν.
 ΠΡ. Καὶ δὴτ' ἐπυχόμεθα δι' τ' Καυτεῖων
 Πεδίων ὁδοὶ πλατύντες ἐσκυλημένοι,
 70 Ἐφ' ἀρμαμαξῶν μαλθακῶς κατακείμενοι,
 Ἀπολλύμενοι. ΔΙΚ. Σφόδρα γὰρ ἐσωζόμενοι ἐγὼ
 Παρὰ τ' ἑπαλξιν, εἰ φορυτὰ κατακείμενος.
 ΠΡ. Ξενζόμενοι δὲ πρὸς βίαν ὀπίνομοι
 Ἐξ ἰαλίων ἐκπαμάτων καὶ χευσίδων
 75 Ἀκρατον οἶνον ἰδιῷ. ΔΙΚ. Ὡ Κραναὰ πόλις,
 Ἀγ' αἰσθάνη τ' κατάγλων τ' ἀρέσβειων;
 ΠΡ. Οἱ Βρέβαροι γὰρ ἄνδρας ἠγῆνται μόνως
 Τὸς πλείους διωκμένους καταφαγῶν τε καὶ πεινῶν.
 ΔΙΚ. Ἡμεῖς δὲ λαυκαεῖς τε καὶ καταπόνοιας.
 80 ΠΡ. Ἐτὶ πέταρτα δ' εἰς τὰ βασίλει' ἤλθομεν
 Ἀλλ' εἰς Στόπατον ὄχετο, τραπῆν λαβῶν,
 Κἀχέζει ὀκλῶ μῆνας ὅππ' ἔχουσιν ὄρωι.
 ΔΙΚ. Πόσθ' δὲ τ' ὠρακλὸν χέρονε ξυσηγαγεν;
 ΠΡ. Τῆ πανσελλίῳ κατ' ἀπῆλθεν οἴκαδε.
 85 Εἴτ' ἐξέηξε, παρεπίθῃ δ' ἡμῖν ὄλωσ
 Ἐκ κελβάνθ βῆς. ΔΙΚ. Καὶ τίς εἶδε πρόποτε
 Βῆς κελβανίτας; τ' ἀλαζονδμάτων.
 ΠΡ. Καὶ νῆ μά Δί', ὄρωι τειπλάσιοι Κλεωνύμω
 Παρέθηκεν ἡμῖν ὄνομα δ' ἦν αὐτῶ φέναξ.
 90 ΔΙΚ. Ταῦτ' ἄρ' ἐφενάκιζες σὺ δύο δραχμῶς φέζαν.
 ΠΡ. Καὶ νῦν ἄγοντες ἠκούω ψυθαρτάβαν,
 Τὸν Βασιλέως ὀφθαλμῶν. ΔΙΚ. Ἐκκόψειέ γὰρ
 Κόραξ πατάξας τόνγε σὺ τ' ἀρέσβειας.

vf. 67. Ἐπ' Εὐθυμένους ἀρχοντῶν] Hunc ante duodecim annos fuisse Archontem testatur Scholiastes.

vf. 72. Παρὰ τὴν ἑπαλξιν] Qui in moenibus excubant, dicuntur esse παρ' ἑπαλξιν Thucydides II. 13. ἀπὸ τῶν ἐν φρουρίῳ, καὶ τῶν παρ' ἑπαλξιν ἐκαστοχιδίων καὶ μυρίων τοσούτοι πρᾶκτες ἴσθλασσαν τὸ πρῶτον, ὅπῃ οἱ πολέμοι ἐσκέδοντο. Praeter illos, qui in praesidiis, & in moenibus (urbis Athenarum) erant, qui erant sedecies mille; tot enim initio excubabant, cum hostes irruptionem (in agrum Atticum) facerent.

vf. 73. Πρὸς βίαν ἐπίνομοι] Sophocles apud Athenaeum X. p. 428. τὸ πρὸς βίαν πίνων ἰδὸν κακὸν πίνοντι τὸ διψῶν βίη. Vt coactum bibere par malum est, ac si quis sitim per

vim patitur. Comicus in Lystrata vf. 163. εἰ ἐν ταῖς ταῖς ἰδὸν τοῖς πρὸς βίαν. Apud eundem Athenaeum XIV. p. 656. Antiphanes: καὶ γὰρ ἰκίνας τὰ διδράματα πρὸς βίαν χορτάζουσι. Nam & illae porcellos vi saginant. Vide in Veipis vf. 441.

vf. 75. Ὡ Κραναὰ πόλις] Urbem, sive potius arcem, Athenarum simpliciter vocat Κραναὰν in Lystrata vf. 483. aut a Cranao Rege, vide ad Aves vf. 122. aut propter altitudinem & loci asperitatem. Hesychius: Κραναὰν, ἑλκλόν, τραχὺ. Hinc aliae etiam urbes dicuntur Κρανααί.

vf. 77. Ἄνδρας] Vide ad Equites vf. 391.

vf. 82. Χρυσῶν ἔρωι] Ludit in vocibus ἐρῶ, μῶν, & ἔρωι.

Euthymene Praetore. DIC. ὁ Drachmae.

LEG. Afflictati autem fumus misere, per Caystrios
Campos oberrando sub tentoriis,

- 70 In carpentis molliter cubantes,
Perditi. DIC. Bene ergo mecum agebatur,
Cum apud propugnaculum in paleis cubarem.

LEG. Excepti autem hospitio omni vi potavimus
E vitreis poculis & aureis phialis

- 75 Merum dulce. DIC. ὁ urbs Cranaïs,
Num sentis, ut te derideant legati?

LEG. Barbari enim viros judicant solos,
Qui plurima possunt vorare & potare.

DIC. Nos viros eos judicamus cinaedos & impudicos.

- 80 LEG. Anno autem quarto ad regiam pervenimus.
Sed rex abierat in cloacam, exercitu ipsum comitante:
Et per octo menses cacabat super aureis montibus.

DIC. Quanto autem tempore contraxit podicem?

LEG. Plenilunio: deinde abibat domum:

- 85 Deinde nos hospitio excipiebat: adponebat ante nobis integros

E clibano boves. DIC. Et quis vidit unquam
Boves in clibano tostos? ὁ insolentiam!

LEG. Et profecto avem triplo majorem Cleonymo
Apposuit nobis: nomen autem ei erat impostor.

- 90 DIC. Propterea ergo tu impostorem agebas mercedem accipiens duas drachmas.

LEG. Et nunc venimus adducentes istum Pseudartabam,

Qui est Regis oculus. DIC. Utinam excutiat
Corvus tundens tuum oculum, legate.

culus. Noti autem sunt aurei montes Persarum.
Plautus in Stich. Act. I. Sc. I. v. 22. Neque ille mereat
Persarum sibi montes, qui esse perhibentur aurei.

v. 85. & 86. ὄλεος βίος ἐκ κριβάδων] Herodotus in Clione,
ubi de institutis Persarum agit: οἱ ὑδαίμονες αὐτῶν,
κῆν καὶ ἰσοπον, καὶ κέρμηλον καὶ ἄνον προτιβιάλαι ἔδως ὄπλιος
ἐν καμίνοισι. Opulentiores, bovem & equum, & camelum
& asinum apponunt integros tostos in caminis. Antiphanes
Comicus apud Athenaeum IV. p. 130. — ἔλεος βίος ὄπλιων
ἐν ἰσδοῦς, ἄρνας τὸ τελευταῖον δ' ὁ μάρμηρος ἔλεος τέρως
ἐπιπλάσας μὲν ἀπὸ βασιλῆος, δεξιμὴν παρὶθους κέρμηλον. Solidos
boves affant, cervos, agnos. Ad extremum coquus integrum
monstrum, camelum affatum, calidum apposuit magno Regi.

v. 87. ἔξ κριβάντας] Quia Graeci tantum, ἄρνας κρι-
βάντας norant.

v. 88. Τριπλάσιον Κλεονύμου] Iste erat magno corpo-
re; in Avibus v. 1473. & seq. ἴσι δὲ δίδυρον — Κλεονύ-
μου, χρησιμὸν μὲν ἄδην, ἄλλως δὲ δικάον καὶ μέγα. Hoc
loco eum simul tanquam impostorem notat.

v. 92. Τὸν βασιλείας ὀφθαλμὸν] Notum est ministros
quosdam Regum, maxime apud Persas, ita dictos fuisse;
Herodotus in Clione: ὁ δὲ αὐτίων δῖταξος τὸς μὲν εἰσίας
εὐκεδμήτων, τὸς δὲ δορυφόρος εἶναι, τὸν δὲ καὶ τινὰ αὐτίων
ὀφθαλμὸν βασιλέως εἶναι. Ille vero (Cyrus) iussit quosdam
eorum domos aedificare, quosdam, satellites esse, & alium
quendam esse oculum regis. Vide Xenophontem.